

Haustetilrådingar per 16.sept 2015 (etter prøveuttaking 15.sept)

NLR Sogn og Fjordane avd. Njøs har starta opp med uttaket av prøvar for vurdering av haustetid for sesongen. I motsetning til i fjor, så er me i år seinare enn normalt i utviklinga og tilbakemeldingane er at frukta veks seint, særskilt om ein ikkje har vore flink å tynna i seine sortar som Aroma. Med tanke på at det enno er lang tid før hausting av dei seinaste sortane, så får me tru at dette endrar seg.

Også i år blir uttak og analysar utført av NLR v Stine Huseby og Marianne Bøthun, i tett samarbeid med Solveig Nygård frå Sognefrukt, som er med både på innsamling i hagane og analysen på laboratoriet. Me kjem til å ta ut prøvar frå nokre hagar konsentrert til Sognefrukt sitt område, og så lyt kvar og ein relatere til eigen hage og kontrollere eiga frukt og **gjera litt eigene vurderingar**.

For å koma tidsnok i gong med haustinga på tidlege stader, prioriterer me prøvar der som så blir supplert med prøvar for tilsvarende sortar i seinare områder i neste runde. **Gevinsten ved å koma tidleg nok i gong med haustinga, er at når fruktlageret får varene før inn, blir dei pakka og selde tidlegare og ein oppnår betre pris for varene. Frukta får då også meir optimal kvalitet.**

I år har me av praktiske grunnar valt tysdagen som prøveuttaks-/analysedag, slik at resultatane vil bli formidla dykk seinast onsdag. Me tek kontakt med eigarane av prøveuttaksfeltene på førehand, og som takk for hjelpa sender me også fullstendige analyseresultat til dyrkarane dette gjeld.

Tips!

Liste over tilrådde refraktometerverdiar og fastleik for dei ulike sortar er lagt ut på Sognefrukt sine heimesider under meny "Medlemsinformasjon". Her ligg også bruksanvisning for korleis ein går fram ved målingane. Ferdig utblanda jodløyning for stivetest kan medlemmar i NLR også i år få kjøpt ved henvending til Landbruksrådgivinga på Njøs. (Prisstigning på ingrediensane, gjer til at me ikkje kan dela ut gratis som tidlegare.) Både Sognefrukt og Landbruksrådgivinga sel også hefter med bilete av rettleiande stive- og streifverdiar for dei ulike sortane til kr 100. Hugs at refraktometerverdien aleine ikkje må brukast som einaste haustekriterium, då den fortel mest om kvaliteten og ikkje så mykje om utviklinga på frukta. Sukkerinnhaldet må difor sjåast i samanheng med fastleik og stive-innhald for å avgjera rett haustetid. Vifter til måling av grunnfarge er til sals hjå Sognefrukt.

Ver merksam på at frukta modnar tidlegare på unge tre, tre med lita avling og på svake grunnstammer. Det er tilrådd at frukta vert hausta i fleire omgongar for å få maksimal kvalitet. Hugs at grunnfargen MÅ vera på plass før hausting og at ein god indikasjon også er om frukta smakar godt!

Discovery

Det er teke ut prøvar på Leikanger, Sogndal og Vangsnes. Frukta har fått flott raudfarge og grunnfargen er i ferd med å koma på plass, sistnemde skal vera minst C3 på fargemalen. Sukkerinnhaldet skal vera over 10,8 og fastleiken liggja mellom 7-8. Stiveverdiene skal liggja mellom 6-8, så dersom stiveverdien er låg og sukkerinnhaldet er mindre enn 10,8 bør ein venta litt med hausting. Streifindeksen skal elles liggja mellom 0,09-0,16. Jevnt over ser frukta stor og fin ut i år. Analysane våre viser at ein kan byrja å plukka **utor** på tidlege stader mot helga/over helga. Det blir teke ein ny prøve for ein sein stad på tysdag. Gjer evt. eigne vurderingar for eigen hage.

NB! Ver elles merksam på små, usmakelege, grøn-grå farga epler som kan vera teikn på Heksekost. Dette er ein sjukdom som det er meldeplikt for, så merk trea med plastband e.l. og ta kontakt med Mattilsynet eller oss i Landbruksrådgjevinga.

Clara Frijs

Det er teke ut prøvar på eit felt på Slinde og eit felt på Nornes. Det er svært varierende storleik i "klasane" på trea i år, avhengig av kor mykje frukt det er på trea. Pærene er enno for faste (verdiane skal ligga mellom 5-6) og har mykje å gå på når det gjeld stive (verdiane skal vera mellom 4-6), slik at dei bør få henga til mot/over helga på tidlege stader. Det er ikkje sett noko grense for sukker for Clara Frijs, men streifindeksen skal vera mellom 0,08-0,15. På seine stader (og sterke grunnstammer som Brokmal) bør ein venta med hausting til ny prøve er teke på tysdag, dette både for å få oppnå høgare sukkerinnhald og auka storleik på frukta. Eit godt haustekriterie er at fruktene byrjar å gå over frå å smaka tørt, til å bli litt saftige.

Summerred

Det er teke ut prøvar på Leikanger, Slinde, Sogndal og Vangsnes. Frukta ser flott ut i år og det er generelt lite skurv kringom. Raudfargen har kome fint den seinare tid og storleiken ser ut til å bli bra. Testing viser at epla enno er for faste (skal ha verdi 7-8) og det er att mykje stive (skal vera 5-7) som bør bli omdanna til sukker (skal vera minst 10,5). Streifindeksen skal vera mellom 0,09-0,11. Grunnfargen er også enno for grøn. Hausting nærmar seg likevel på tidlege stader og nye prøvar vil bli teke på tysdag. Dekkfargen skal vera minst 50%.

Raud Gravenstein

Det er teke ut prøvar på Slinde, Sogndal og Vangsnes. Det er generelt lite Gravenstein på trea kringom i år. Verdiane frå analysane viser at det er alt for tidleg for hausting av Gravenstein enno. Ideelle verdiar for Gravenstein er: fastleik 6,5-7,5 ; sukker minst 10,8 ; stive mellom 5-7 og ein streifindeks mellom 0,08-0,16. Dekkfargen skal vera minst 30%. Nye prøvar vil bli teke på tysdag.

Ved neste prøvetaking vil det også bli teke ut ein prøve av Raud Aroma/Aroma frå ein tidleg stad, berre for å sjå korleis me ligg an i utvikling. Det vil også bli teke ut eit par prøvar av Celina og Rubinstep for å bli kjent med dei sortane. Andre sortar vil ikkje bli testa i år.

Neste prøveuttak blir på tysdag 22.september.

Mvh

Norsk Landbruksrådgiving Sogn og Fjordane

Marianne Bøthun; tlf: 95290740

Stine Huseby; 48040498